

פרשת כי תצא

ח' אלול תשפ"ז
שנה י"ז גליון תת"כ

עטרת שלום

קול קאמרנא 0747962080

עלון שבועי שע"י מוסדות קאמרנא בארה"ק • בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א • עיה"ק ירושלים ת"ו

כי תצא למלחמה על איביך ונתנו הוי"ה אלהיך בידך ושביט שביו. וראית בשביה אשת
יפת תאר וחשקת בה ולקחת לך לאשה (כא-יב)

עטרת ראשנו
דברי תורה מכ"ק אדמו"ר שליט"א

ושבית שביו' שמשיב אותיות התורה לקדושה

וזהו הרמז ושבית עם השני אותיות השורש ש"ב בגי' י"פ חס"ד, בסוד 'עולם חסד יבנה' (תהלים פט ג), היינו שהעולם נברא ע"י אותיות התורה הנקראת חסד כמ"ש 'ותורת חסד על לשונה' (משלי לא כו), שביו עה"א בגי' ה"פ דין, בגי' ש"ך ניצוצין שנפלו בעת שברית הכלים, וגם ע"י שהאדם חוטא ח"ו הוא מוריד עוד ניצוצין להקלי' שהם אלו האותיות התורה כנודע כל זה, וזהו ושבית שביו שצריך להשיב את האותיות התורה לקדושה ואז נעשו כזכיות.

בתשובה מאהבה מעלה הניצוצות והאותיות

ואומרת התורה איך יוכל האדם להפוך מזדונות לזכיות, ע"י וראית בשביו אשת יפת תאר את הניצוצין של השכינה שהם האותיות התורה שהיא שבוייה בקלי', ואיך תעלה ע"י וחשקת בה שתעשה תשובה מאהבה שאז נעשו כזכיות, ועי"ז ולקחת לך לאשה תעלה מ"ן עד מלכות דאצילות, ואז והבאתה אל תוך ביתך היינו שע"י יהיה היחוד של קוב"ה ושכנתיה בתכלית השלימות, ואזי וגלחת את ראשה ועשתה את צפרניה והסירה את שמלת שביה מעליה היינו שע"י כל הדינים והקלי' יתפרדו מאותיות התורה.

חודש אלול זמן המסוגל לזה

ואומרת התורה מתי הוא הזמן המסוגל לזה, של וישבה בביתך ובכתה את אביה שיעשה תשובה על מה שעבר על מצות עשה בסוד (משלי א ח) 'שמע בני מוסר אביך, ואת אמה שיעשה תשובה על מה שעבר על מצות לא תעשה בסוד 'ואל תמש תורת אמן', ומתי הוא הזמן המסוגל בירח ימים בחודש אלול שהם ימי הרחמים והסליחות כנודע (וזהו חדש פ' זו), ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה והוא בשמיני עצרת, שאז נעשה היחוד השלם של קוב"ה ושכנתיה, כמבואר בכוונת שמיני עצרת עי"ש.

הקב"ה יעזור שנוכל לעשות תשובה מאהבה בחודש אלול, ונחזיר את כל האותיות והניצוצין למקומם ולשרשם העליון, ונזכה לשנה טובה בבני חיי ומזוני, ונזכה לגאולה השלימה בב"א

רעוא דרעיון תשפ"ה לפ"ק

שהאדם עושה בעודו רשע, או התורה שאדם לומד, אין צריך לומר שאינו מוסיף בקדושה, אלא אדרבה מוסיף כח בקליפה, ועליו נאמר 'ולרשע אמר אלהי"ם מה לך לספר חוקי' (תהלים נ טז), כלומר, שאתה מכניס דברי קדושה בתוך הקליפה, ובוז מוסיף על חטא על פשע וגדול עונו מנשוא. וכשחוזר בתשובה, מוציא אותו הקדושה שנתן בתוך הקליפה ומכניסן בקדושה, ועל זה נאמר 'חיל בלע ויקאנו וגו' (איוב כ טו). ולזה נקראת תשובה, שתשוב דברי הקדושה למקומה. ושכרו כפול ומכופל, שמכניע הקליפות בהוציאן את הקדושה מתוכה, ונותן כח אל הקדושה בהכניסו לתוכה. ובוז יובן מ"ש רז"ל זדונות נעשו לך כזכיות עי"ש.

ע"י חטא מוריד אל הקליפות אותיות התורה

והנראה לי להוסיף עוד יותר בביאור חז"ל הנ"ל, דהנה זה ידוע מה שכתוב בזהר חדש (כד:) וז"ל: דסלקין אתון לשתין רבוא, כחושבן שבטיהון דישאל דאינון תריסר, וסלקין לשתין רבוא, אוף הכי אתון. וכן איתא מאא"ז בספה"ק מגלה עמוקות (ואתחנן אופן קפו) שיישראל נוטריקון יש ש'שים ר'בוא א'ותיות ל'תורה, שלכל אחד מיישראל יש לנשמתו אות אחת מס' רבוא אותיות התורה. נמצא שלכל אחד מבני ישראל יש לו חלק בתורה. וא"כ יש לומר שע"י שאדם חוטא ח"ו מאחת ממצות השם, הוא מוריד אל הקליפות את האותיות המצווה הכתוב בתורה, מבחינת חלק התורה שלו, למשל אם ח"ו הוא גונב הוא מוריד את האותיות של לא תגנובו וכו', ומכניסן אל הקליפות, וכשחוזר בתשובה מאהבה שהוא התשובה השלימה, הוא מוציא את האותיות התורה אלו שנפלו בתוך הקליפות ומכניסן בקדושה, וזהו שנעשו כזכיות.

ביאור הכתוב

לפי כל זה יש לפרש כוונת התורה, כי תצא למלחמה על איביך שמדבר על המלחמה הגדולה שהיא מלחמת היצר, ונתנו הוי"ה אלהיך בידך היינו שהכתוב מביחך שתוכל לנצחו באם לא תרף מזה ותלך עמו למלחמה עד חרמה, שאז בודאי השי"ת ימסור לך את היצר, ושבית שביו כדי להוציא ממנו את השביה שהם ניצוצי הקדושה שנשבה בהם.

איך שייך זה בכל אדם ובכל זמן

פרש"י במלחמת הרשות הכתוב מדבר. צריך לדעת, הרי נודע שהתורה היא נצחית, כי אורייתא וקודשא בריך הוא חד, וצריכה להיות אין סוף בהיה והוה ויהיה, ואיך שייך זה בכל אדם ובכל זמן.

מלחמת היצר מלחמה גדולה

אלא שזה ידוע מכל הספרים הקדושים, שכאן התורה בא ללמד על מלחמת היצר, הנקרא מלחמה גדולה, כמ"ש בחובות הלבבות (שער יחוד המעשה פרק ה) שאמר החכם, שבתם ממלחמה קטנה התעתדו עצמיכם למלחמה גדולה. וכמו שפרש"י אח"כ ולקחת לך לאשה לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע. וכן איתא בזהר חדש על איביך דא איהו יצה"ר. וכן הוא בארוכה כאן בלקוטי תורה ממרן האריז"ל.

והרשות נתונה

וזהו שמרמז כאן רש"י, שבמלחמת הרשות הכתוב מדבר, הכוונה בזה, דהנה השם יתברך ברוך הוא נתן באדם שני יצרים יצר טוב ויצר הרע, ונתן לאדם בחירה חפשית, לבחור באיזה דרך שהוא רוצה לילך. וכמו שאומרים חז"ל במסכת אבות (פ"ג מט"ו) והרשות נתונה. ופירש הרע"ב, בידו של אדם לעשות טוב ורע, כדכתיב 'ראה נתתי לפניך היום את החיים וגו' (דברים ל טו).

כאן מאהבה כאן מיראה

והנה אמרו חז"ל במסכת יומא (פו:) אמר ריש לקיש, גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כשגגות, שנאמר 'שובה ישראל עד ה' אלהיך כי כשלת בעונך' (הושע יד ב) הא עון מויד הוא, וקא קרי ליה מכשול, איני והאמר ריש לקיש גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכיות, שנאמר 'ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה' (יחזקאל לג יט), לא קשיא כאן מאהבה כאן מיראה.

'תשובה' שתשוב דברי הקדושה למקומה

וראיתי בספה"ק שער היחודים (פרק יא) ממרן האריז"ל שמבאר את המאמר הזה, וז"ל: דע, כי כל המעשים טובים

עטרת פז

אמדות טהורות מרבתינו זי"ע

גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֶרְבַּע כְּנָפֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה
בָּהּ (כב יב)

ר"ל, אזהרה לראש הדור, שיש תחתיו כמה בני ישראל הקדושים אשר תכסה בצלו, צריך ראש הדור הזה להגדיל אותם לכל אחד ואחד לכל הבקשות הצרכים להם, והוא בין בגוף, זש"ק, חיים ארוכים, רפואה שלמה, ומוזנא ריחא, ובין בנפש שלהם צריך הוא להגדיל אותם שיהיה להם חיי נחת אמון.

'בן בית' מהרא"צ מקאמרנא

בַּחוּץ תַּעֲמֹד וְהָאִישׁ אֲשֶׁר אֵתָה נִשֶּׂה בּוֹ יוֹצִיא אֵלָיְךָ אֶת הָעֶבֶט הַחוּצָה (כד יא)

ועוד יש טעם בזה, כי בעת שהשכינה למעלה ביחוד, אז אסור להמשיך על עצמו השראות השכינה, עיין בעשרה מאמרות מאמר חקור דין חלק א' פכ"ב, שאסור לעמוד בנשיאות כפים יותר משלשה שעות, כי בעת שידיו פרושות לשמים לקבל שפע ולהכניע הקליפות, אזי המלכות משפעת עליו שבע רצון להנושא את כפיו, ובעודה משפעת אינה ביחוד עם דודה לקבל שפע, ולכן בעת זמן היחוד, אסור לעמוד בנשיאות כפים לקבל על עצמו שפע ואור השכינה, אלא צריך להפשיט עצמו בעת ההוא מכל וכל שלא

יבקש שום דבר 'בטל רצונך' (אבות ב ד), ותפשוט עצמך בהתפשטות הגשמיות ובהפשט מכל רצון, 'מפני רצוני' שהוא השכינה שיהיה ביחוד וגם דודה, ואז אח"כ בעת שתפשוט ידך לקבל 'יתבטל רצון אחרים' שרצוין לינק משפע הנשפע אליך 'מפני רצונך' והשפע יהיה נשפע אליך. וזהו בחוץ תעמוד, ואז האיש אשר אתה נושה בו יוציא אליך את העבט החוצה כטעם שכינה בגלות, 'ונתתי משכני בתוכם' (ויקרא כו יא), 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' (שמות כה ח), כי השכינה מתגרשת מן היחוד, להשפיע לבניה למטה רב טוב. וסוד עבט מלא דסיפא דקרא (יא), בסוד ט"ו פעם ע"ב, תתרו"ף חלקי שעה, סוד השכינה בעת שמשפעת כנודע.

'אוצר החיים' דף קנא: מהרי"א מקאמרנא

גְּדִלִים תַּעֲשֶׂה לָךְ עַל אֶרְבַּע כְּנָפֹת כְּסוּתְךָ אֲשֶׁר תִּכְסֶּה
בָּהּ (כב יב)

שיתגדלו התלמידים אצל הרב בתורה ועבודה, ומידות טובות, ומעשים טובים. על ארבע כנפות כסותך שהיא הנשמה של הרב. אשר תכסה אתה בה ר"ל ידוע הוא שהרב הראש הדור, בא לעולם הזה עם נשמות ישראל הנשרשים בו, כמ"ש רבינו האלקי מרן האר"י זלה"ה בספר הגלגולים החדש ע"ש, לזה כתיב אשר תכסה בה.

'בן בית' מהרא"צ מקאמרנא

לֹא תִתְחַסֵּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ (כה ד).

וזהו אזהרות לא תחסום שור בדישו, כי הדיש הוא להסיר הרע המזין והתבן ולנקות הדגן, כן על ידי

הכנעות היצר מתבררין כמה נצוצות ונשמות קדושות, ולא תחסמהו מכל וכל כמו שעשה איוב, גוי לבו לשמים, אלא תכניע אותו תחת הטוב, ולא לידחות אותו מכל וכל, והשמר מפניו כי רמאי גדול הוא, והשם יעזור לכל טוב בלב שמח, והתנהגות אדם בזה מלאים כל ספרי מוסר, היאך לאכול בקדושה וביחודים ושאר מעשים הגשמיים לעשות לשמים וביחודים, אם תדרוש להשם באמת, יפתח לך פתחים רחבים לעבודת השם בקדושה ובטהרה.

'אוצר החיים' דף קנו. מהרי"א מקאמרנא

אֲשֶׁר קָרָךְ בְּדֶרֶךְ וַיִּזְנֶב בְּךָ כָּל הַנְּחָשִׁים אַחֲרֶיךָ

וְאַתָּה עָנָה וַיִּגַּע וְלֹא יָרָא אֱלֹהִים (כה יח).

קרך בדרך עשה לך הכל מקרה, וכפר בהשגחתו על כל תנועה, ובמה עשה לך בדרך שנתן לך דרכים, כך יש לנו דרך להתפלל שלשה שעות אחר חצות היום, ולעשות מעשים רעים ומוכוערים ואומר כך יש לנו דרך, והוא דרך שקר ומינות 'ודרך אשר רשעים יעו' (תהלים קמו ט), בלתי להמית עצמו על התורה, להיות חקוק בלבו מתיקות התורה, למלא נפשו בש"ס ופוסקים ובזוהר ורוי התורה, אלא לילך כל היום במוחין של אמה מחה תמחה עמלק (כה ט). ובאמת יש צדיקים מייחדי יחודים בכל תנועה בדביקות ומסירות נפש והוא גדול מן התורה, אבל זה יושג עד שימית עצמו מקודם על התורה, ואור התורה מביא לכל האורות העליונים, ובה לא תתטפש לחלוק על הצדיקים חלילה אלא לדון לכף זכות.

'זהר חי' ח"ג דף פה. מהרי"א מקאמרנא

ובפרט חלילה לדבר סרה נגד איזה צדיק או גדול הדור, או אפילו על שום בר ישראל המוחזק במצות, והם מלמדים בהיפך לעשות חוכא ואטלולא מכל מי שאינו נוסע לרבי שלו, וזה גורם פירוד לבבות ושנאת חנם ואריכות הגלות.

ומאוד צריך לדקדק בדור הרע הזה מענין התדבקות הצדיקים, אע"פ שהזהרתי כמה פעמים לדבק עצמו בצדיק הדור, 'כי זה כל אדם' (קהלת יג), ובלבד שיהיה באמת ובלב תמים, כדי לקבל מלכות שמים וצדיק הדור מעלה נפשו להאיר בהארה נפלאה בתורה ומצות, כמו שראינו בעינינו פעולת נסיעות אל הצדיקים.

אבל בדור הרע הזה מאד צריך לישמור נפשו, כי הרבה נוסעין כי בהפקירא נחא לו לפרוק ממנו עול תורה ומצות, וכיון שמקבל שם חסיד ועזות פנים, אז פורק עול תורה ומצות לגמרי, לכן תדקדק מאד מענין נסיעה אם הרבי משורש בני ישראל רחמנים או משורש פורה ראש ולענה, ותשמור פיך מלדבר סרה אם לא על מפורסים ברשעו. ואל תאשים אותי שדברתי עד כה מה שאין דרכי, כי כך נצטוית בחלום הלילה, ולכן אחי חסידי עילון חזקו ואמצו 'כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות' (ישעיה נד א) אמון ואמן.

'אוצר החיים' דף קלד. מהרי"א מקאמרנא

הבנים, וצריכין לשלח האם מעל הבנים למקומה כביכול למדריגתה, כי אע"פ שכולו הוא כולו חד ב"ה וב"ש, מדריגות יש כנודע לערך העילות, כי כל עילה שקרובה יותר למאציל מקבלת הארה גדולה ביותר כמו להבדיל באלף הבדלות אדם אחד מצאתי, והפרש יש בין הראש לרגלים אף שכולו אדם אחד, מכל שכן בקדושה עליונה שאין אנו משיגין מהותו כלל.

ומענה תדעי אחי שעיקר השמירה בפה עליון ותחתון, ולא כמו שנתפשט מנהג הרע שבכל פנה ובכל עיר ועיר יש רבי, ומי שהוא מכת של רבי זה, מדבר סרה ופוער פיו לבלי חק (ישעיה ה יד) על רבי שבעיר אחרת. שמעתי ממורי וחמי [הרה"ק רבי אברהם מרדכי מפינטשוב זי"ע], שהיה תלמיד מובהק מרבינו הקדוש הצדיק מוהר"ר יחיאל מיכל מזלאטשוב, שפעם אחד נסע מרן אלפי קודש קדשים אור שבעת הימים רבינו ישראל בעש"ט על הדרך, והלך אל היער להתפלל מנחה, וראו התלמידים שמכה ראשו מאד באילן וצועק ובוכה צעקות משונות ובכיה רבה, והמה ראו כן תמהו, ושאלו פה קדוש מה זה ועל מה זה, והשיב שצפה ברוח קדשו על הדורת שיהיו סמוכים למשיח, וראה שיהיו רביים כארבה לרוב, והם הם יעכבו את הגאולה מלשלח האם מעל הבנים בכללות, ופשוט כי גורם פירוד לבבות ושנאת חנם, ואינו מלמד להסרים למשמעתו מדות טובות וישרות ודרכי עבודה.

עטרת חכמים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

שִׁלַּח תִּשְׁלַח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבְּנִים תִּפְקֹחַ לָךְ לִמְעַן יֵיטֵב
לָךְ וְהִתְרַבְּתָּ יָמִים (כב ז).

ובחלום חזיון לילה צווי עלי, שאכתוב ענין מצות שלח תשלח החקוק בפ' פשוטה, שעיקר גלות השכינה על ידי שאינם שומרים הדיבור מלדבר דברים בטלים ולשון הרע ורכילות, כי כל הדבורים נלקחים מן השכינה, וכשאינם שומרים הדבור מלדבר סרה, אז אח"כ כשעומד להתפלל חוטפין הקליפות אותיות התורה והתפלה שלו (זוה"ב רסג). וכשדבור שלו שמור, אז כתוב ברעיא מהימנא, 'הוריתי כנחל דמעה יומם ולילה אל תתני פוגת לך, אל תדם בת עינך, שפכי כמים לבך נכח פני אדני' (איכה ב יח-יט), ובזכות הזעקה והתפלה בפה מחזירין האם מעל הבנים ומקיימין מצות שלח תשלח, לייחדה עם מקור שאין לו סוף, כי היא עמו באצילות ובאחדות, כי האחדות שופע עד סוף עשיה סופא דכל דרגין (כנפי יונה ח"ד פ"י), וטועים כל האומרים היפך חלילה, כי בכל עת ורגע היחוד מתמיד, אלא שאינו במקומו רבצת על

עטרת המועדים

מספרי רבותינו ז"ע

חודש אלול הרחמים והסליחות

רמזי אלול

אלול ר"ת ל'פניך א'דנ'י ו'יכבדו ל'שמך (תהלים פו ט). אלול ר"ת ל'בבי ו'חלקי א'להים ל'עולם (תהלים עג כו). נ"ב מאמרו ר' זה"ה.

אור עינים ח"ב ערך אלול

לקבל שבים

עיין בכונת אלול (משנת חסידים אלול א, ד) סוד ימין פשוט"ה לקבל ש"ש שבי"ם (תפלת נעילה ליוה"כ), שהוא [עולה] ל"ב פעמים ל"ב במספר השוה, (לב טהור) במספר אתרו"ג ערב"ה לול"ב ה"ד. וסוד יוד מם יוד נון, דכל קו ימין של אמה לקבל שבים, כטעם 'אשכון ואת דכ"א' (ישעיה נ טו) אלף כ"ד, 'מין פשוטה לקבל שבים', הוי"ה בניקוד סגול צירי, עיי"ש.

זהר חי ח"א פה:

בימים אלו נפתחים י"ג מקורות של י"ג תקונים

איתא בזהר (תרומה קעו): 'בזמנא דמטי תשרי ירחא שביעאה, מבואר כי באלול בארבעים ימי צון דמושה שהזכיר י"ג מדות מן 'אל' ועד 'ונקה' בימים אלו, לכך בימים אלו נפתחים י"ג מקורות של י"ג תקונים דדיקנא דעתיקא דאריך, והם מתגלים ומאירים למטה במקום או"א במקום היקף המוחין שלהם, כי מחוץ לאו"א בוקעין המוחין ומאירין לחוץ, ושם מתגלים אלו י"ג תיקוני דיקנא בראש, והארות הדיקנא, 'משתכחי אלן תליסר בעלמא עלאה' בינה, ובה נכלל אבא עלאה, דהוא סתים וטמיר וגניז בו, 'ומתפתחי תליסר תרעי דרחמי' מקורית ושרשי כל טוב, 'בההוא זמנא (ישעיה נה ו) 'דרשו יהוה' בהמצאו' כתיב.

זהר חי ח"ד קט:

י"ג מדות מודעת עליון

וביארנו על חמשה עשר פסוקים, דכתיבין 'לא' באל"ף וקריין 'לו' בוא"ו, ומבואר בזהר (אדר"ז האזינו רצב), ד'לא' באל"ף קאי על 'דעת הנעלם', ו'לו' בוא"ו על 'דעת המתפשט', כי צריך להמשיך 'התפשטות הדעת' במדות טובות, עד שידע וירגיש בכל איבריו נועם זיו הדרת גדולת אורו יתברך ופחדו והדרו, ובהרחבות הדעת והשמחה, ואחר כך חוזר תיכף לביטול 'אין' בפני כל בריה נבזה ונמאס. וכתיב תמיד 'לא' באל"ף, עדיין לא השגת כלום, ונפשו נמוכה ושפלה 'אין' ממש. ואם תאמר, כיון שתכלית השגה שלא נדע, למה אייגע נפשי להשיג וללמוד ולעייין בדברי הזהר ומורן האר"י, ולזה 'לו' בוא"ו קרי, שצריך שיהיה נפשו שבעה מאורו יתברך, ולשמוח בחלקו בפנים מאירות, וללמוד ברוין דאורייתא בלב רחב ושמה, 'בשמחה ובטוב לבב מרוב כל' (דברים כח מז) בדביקות נפלא, להיות תמיד בבחינות 'לו' ובבחינות 'לא' עוצם הדעת. וזהו ראש חדש 'אלול' [אותיות 'לא' 'לו'],

שנפתחו מקורות שלש עשרה מדות (שער היחודים פ"י), משורש 'דעת עליון' הנעלם.

נתיב מצותיך היחוד ב א

תיקון היסוד

יידע אונן כי ל"א ל"ו יהיה הזרע' (בראשית לח ט), כי הזרע יהיה מודעת עליון ל"א ל"ו, 'כי אל דעות הוי"ה ול"א ל"ו נתכנו עלילות' (ש"א ב ג), סוד 'לו לא', הוא אלול, תיקון של הזרע, ל"א ל"ו יהיה הזרע, והבן מאוד.

אוצר החיים מצוה קנט, ויקרא צא.

הצלחת ישראל

ק' ימים בשנה, יש מאה ימים בשנה שבהם עיקר הצלחת ישראל, דהיינו חמישים ימים מפסח עד עצרת, וחמישים ימים מראש חדש אלול עד הושענא רבא, שבימים אלו הנשמות פורחות סביב לגן עדן, וכן המה מרמזו זאת בפסוק 'ודרוך ק"ן לה' (תהלים פד ד), ק' רבתא, 'אשר שתה אפרוחיה' (שם). (ר"י בשם מג"ע אופן ק"ז).

אור עינים ח"ב ערך ק'

מידת יוסף

'אלול' ר"ת ו'ישאלו איש ל'רעהו ל'שלום (שמות יז), פירש רש"י ז"ל 'מי נקרא איש משה' שהוא תורה שבכתב. 'לרעהו' יתרו שהוא תורה שבעל פה, שמבניו יושבים בלשכת הגזית הסנהדרין (פנהדרין קו). 'לשלום' תורה שבעל פה מסתיימת 'בשלום', וזה נקוד על 'לול"א' [האמנתי] (תהלים כו יג) אתון אלול, כי רבי עקיבא סוד תורה שבעל פה, היה דורש על הקוצים של האותיות והתגין תלי תלים של הלכות (מנחות כט), וזה החודש אלול חודש השישי שהיא מדת יוסף, ואצל יוסף מצאנו במדרש (פתיחתא אסתר י) שתפס החסידות, וזה 'לדוד שמרה נפשי כי חסיד אני' (תהלים פו ב).

בית יעקב ברכות

תשובת יחיד

על הפסוק (ישעיה נה ו) 'דרשו ה' בהמצאו', דקאי על ימי צון ורחמים, ומקשה הגמרא (ר"ה יח). הלא הקב"ה תמיד מצוי, אלא כאן לרבים וכאן ליחיד. דבכל השנה הקב"ה מקבל תשובת רבים ותשובת יחיד גם כן, אבל בימים אלו הוא בנקל לקבלת התשובה, וזה דאמר השל"ה הקדוש (ר"ה נר מצוה א) שלכן החודש הנבחר לתשובה הוא אלול מפני שהוא החודש הי"ב והאחרון מהשנה.

ואמרתי בסיעתא דשמיא לפרש הכתוב (תהלים לד ז) 'זה עני קרא וה' שמע ומכל צרותיו הושיעו', מרמז הכתוב ז"ה מספר י"ב, היינו מרמז על חדש אלול, חדש י"ב, 'עני קרא וה' שמע', היינו בהחדש הי"ב חודש האחרון מהשנה, שאז אפילו 'עני' אפילו יחיד שהיה עד עתה 'עני בדעת', אם עושה תשובה וקורא להשם יתברך, אז 'וה' שמע' שהקב"ה מקבל התשובה, כי אז 'מינו פשוטה לקבל שבים', 'ומכל צרותיו' היינו מן העבירות שהם צרות, 'הושיעו' נעשה ישועה, מעבירות נעשו זכויות.

בית יעקב ר"ה

אור התשובה

יש לומר אלול ר"ת ו'ישאלו איש ל'רעהו ל'שלום (שמות יז ז) ומסיים הכתוב 'ויבאו האוהלה'. וזה הקב"ה נקרא 'איש' כדכתיב (שמות טו ג) ה' איש מלחמה וכו', וזה

באלול ו'ישאלו איש ל'רעהו ל'שלום', הכלל ישראל קראם הקב"ה 'אחי ורעי' (תהלים קכב ח), ונעשה כביכול 'שלום' עם ישראל על ידי התשובה, 'ויבאו האוהלה' לשון 'בהילו נרו' (איוב כט ג) לשון אור, כי באלול על ידי אור התשובה שקדמה לעולם (בר"ר א ד) נעשה מזה זכויות, אורות שנבראים על ידי המצות והזכויות.

בית יעקב יומא

חודש אלול הרחמים והסליחות

הנה חודש התשובה לפני ימים נוראים נקרא אלול. ואמרו חכמ"ל (ירושלמי ר"ה פ"א ה"ב) כי שמות החדשים עלו להם מבבל. ויש לומר לדעתי בסיעתא דשמיא, כי אלול"ל הם אתון ל"א ל"ו, היינו כי צריכין לעשות תשובה על העבירות הלא תעשה שהם נקראים ל"א, וצריכין לעשות תשובה על המצוות, ועל לימוד התורה, ועל התפלה, אשר לא היו כהוגן שנקראים ל"ו, שהם גורמים התקרבות להקב"ה, ועל העבירות אשר נקראים ל"א גורמים התרחקות מהקב"ה. וזה מרמז מקרא קודש (ישעיה נ ט) 'שלום שלום לרחוק ולקרוב' היינו תשובה על העבירות אשר התרחק מהקב"ה, ותשובה על המצוות אשר הם מקריבים להקב"ה כביכול, שעל שניהם צריכים לעשות תשובה בחודש אלול.

ובזה פירשתי הנוסח מה שאומרים בתחנון, 'צדיקים אנחנו ולא חטאנו אבל אנחנו ואבותינו חטאנו'. לכאורה מפני מה מזכיר כשמתודה 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו', מפני מה מקטרג על אבותינו שהם כבר בעולם הבא, אם על עצמו לא יוכל לומר לא חטאנו, אבל למה יזכיר חובה על אבותיו.

ולדעתי בסיעתא דשמיא, כי מבואר בספרי תלמודי מרן הבעל שם טוב ז"ע, שצריכין לעשות תשובה על המצוות יותר מן על עבירות, כי על עבירות יש לו קצת התנצלות שיש בו חומרות וגופניות, עם אונס מצד היצר הרע, אבל על המצוות אם אינו עושה המצוות כראוי וכנכון לפני הקב"ה, מה יתרון לו בעשיית המצוות רמוס חצרי.

ובזה מפרש גם כן הנוסח מגדים קוה"ק, מקרא קודש (איכה ג לט) 'מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו', היינו שרוצה לעשות תשובה על חטאיו לבד, 'נחפשה דרכינו ונחקורה' היינו שנחקור לעשות תשובה וחשבון הנפש האיך המצוות היו שנקראים 'דרכים', בלתי מחשבה זכה וצלולה כמונה גדולה, היינו שיעשה תשובה על המצוות גם כן שלא היו כהוגן לפני הקב"ה.

וכן מפרש החתם סופר מקרא קודש (קהלת ז כ) 'אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא' היינו אפילו 'צדיק' הגדול 'בארץ' אפילו ב'טוב' יחטא, היינו במצות חוטא הוא, שלא היו כהוגן לפני מלך גדול ונורא הקב"ה כביכול, שכל הצדיקים פוסלים העבודה הראשונה, כמו שאמר דוד המע"ה (תהלים קיט צו) 'לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד'.

וזה מרמז נוסח התחנון לומר 'צדיקים אנחנו ולא חטאנו' היינו בהצדקות של המצוות גם כן 'חטאנו' שלא היו כהוגן, 'אבל אנחנו ואבותינו חטאנו' כי אבותינו חטאו גם כן הצדיקים בעשיית הטוב כי זה אין סוף.

וזהו שנקרא חודש אלול, שהם אתון ל"א לו', תשובה על ל"א על הלא תעשה, ותשובה על מצוות עשה שנקראים ל"ו, שעל שניהם צריכים לעשות תשובה.

פרי חיים דרושים

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים זי"ע

פתח השער ל'נתיב מצותיך' נתיב אמונה

פרק א' [א] - 'אמונה' בכל המדרגות

'אמונה' יסוד העבודה

אם כי ב'נתיב אמונה' נתבאר באריכות גדולה 'דרכי העליה' בעבודת השם, ממדרגה למדרגה, עד עליית האדם לדרגת העליה של התקשרות ב'אור אין סוף' בבחינת 'אין', עם כל זה רובו ועיקרו של 'נתיב אמונה' מבאר ענין ה'אמונה' בהארת 'אור אין סוף' בכל המציאות. והטעם הוא, לפי שענין ה'אמונה' שייך בכל המדרגות, והוא מעיקר העבודה בכל עליה ועליה, ובפרט ב'התחלת העבודה' או בעת 'נפילה' מן המדרגה, דאז בהכרח להתחזק על ידי 'אמונה', ולעומת זאת, גם יכול האדם לעלות על ידי 'אמונה' עד לדרגת העליה של בחינת 'אין'. ומעתה יובן שה'אמונה' היא השורש והיסוד לכל 'עבודת השם', ולכן העמיד רבינו עיקר אריכות 'נתיב אמונה' על ביאור ענין ה'אמונה'.

הארת 'אור אין סוף' בכל המדרגות

ועומק הענין הוא, כי 'אור אין סוף' מתפשט ומאיר בכל המדרגות, דהיינו, מן ראשית השתלשלות העולמות למעלה, דרך כל הספירות והעולמות וכל המדרגות, עד למטה ב'נקודת התהום' שהוא מקום הקליפות, וכיון שכן צריך האדם 'להאמין' ולהתקשר בהארת 'אור אין סוף' המאיר בכל מדרגה ומדרגה, ועל ידי כך יתחזק שלא ליפול ממדרגתו, ואף לעלות למדרגה יותר עליונה.

[ויש בזה עומק נוסף, כי הנה כל ענין הארת 'אין סוף' בתחתונים שייך ל'אמונה', שהרי כל הגדרת 'אין סוף' היינו שנעלם מן השגת התחתונים, וכמו שמביא רבינו (שביל גאות ג) בשם 'עין חיים' (שער יג פ"ב) וז"ל [בדילוג]: הנה המאציל העליון וכו' הוא הנקרא בשם 'אין סוף' לרוב העלמו עמוק עמוק מי ימצאנו וכו', כי טרם התלבשותו אין מי שיישיגנו כלל ועיקר. ע"כ. ולכן כל עיקר שייכות התחתונים עם הארת 'אור אין סוף' אינו מצד השגה ודעת, אלא רק מצד ה'אמונה'. ולכן חזר ונשנה הרבה פעמים בדברי רבינו ענין 'אמונה' בהארת 'אור אין סוף'. והבין]

ולכן פתח רבינו את 'נתיב אמונה' (שביל א אות א) בענין 'אור אין סוף' הסובב וממלא כל עלמין, וזה לשונו: 'אמונת' זה סדר זרעים, לידע שיש אלה 'אור אין סוף' מצינו, ו'ממלא כל עלמין', 'אסתר כל עלמין', 'לית אתר פנוי מניה', ואתה מחיה את כולם, ומגדל ומשפיע להם מימי החסד להחיותם ולהעמידם על עמדם שיהיה להם מציאות וכו'. ע"כ. [ועיין שם שביאר הענין בסדר השתלשלות של 'אור מים רקיע מאה ברכות']. ואחר כך ביאר שם (באות ב) סוד יהוד 'אין סוף' בספירות, אשר על ידם נפעל ענין 'שכר ועונש', וזה לשונו: הכל בהשגחה עליונה, בסוד השגחת 'אין סוף' המתיתיד באחדות 'אחד' עם ספירותיו, ופועל בהם כרצונו הפשוט, להעניש מדה כנגד מדה וכו'. ע"כ.

ואחר כך ביאר שם (באות ג) כי ענין 'השגחה פרטית'

הנפעל על ידי מידת ה'מלכות' בסוד 'דינא דמלכותא', הוא מכח הארת 'אין סוף' הנמשך למידת ה'מלכות', וזה לשונו [בדילוג]: המאמין בהשגחה פרטית וכו', כי כל מאורעות של אדם הוא ממנו יתברך, מהשגחת 'אין סוף' ברוך הוא וברוך שמו יחיד ומיוחד, והן דבר קטן או גדול הכל הוא בדין צדק 'אדני', 'דינא דמלכותא' דמלכות שמיא, בכח הארת 'אין סוף' יחיד ומיוחד בכח 'שמו' שקרא לעצמו, 'מלכות' וכו'. ובחינת אלו נקראין 'דוד', כי 'אור אין סוף' שנקרא 'אין' הוא בחינת דל"ת ראשונה של 'דוד', 'דלו עיני למרום', 'אין' עליון, וממנו נמשך סוד שפע וחיות הנקרא וא", השגחה פרטית, אל דל"ת [מלכות] סוד דלה וענייה, תכלית השפלות מדרגות התחתונות, כי גם שם בכל הסתרות וקטנות ועניות ויסורים הכל מושגח מרצון המשגיח, ואין שום דבר קטן וגדול מקרה הלילה. ע"כ.

ונמצינו למדים מכל האמור, כי 'אור אין סוף' מתפשט ומאיר מתחילת כל המדרגות, עד המדרגה התחתונה שהיא מידת ה'מלכות', אשר שם הוא בחינת קטנות ועניות ויסורים.

התפשטות 'אור אין סוף' גם למטה ב'נקודת התהום'

ואחר כך ב'שביל השני' (אות א) ביאר רבינו ענין התפשטות 'אור אין סוף' גם למטה ב'נקודת התהום' שהוא מקום הקליפות, וזה לשונו: אמונה קבוע לנו ולכל ישראל, שאין שום הרהור ספק בזה חלילה, שכל מה שנאמר שפע וקיום והויה וחיות ואור ומתקנות, הכל

הוא בסוד הארת 'אין סוף' שמאיר מראש 'אדם קדמון' עד 'נקודת התהום', ועקבים ד'אדם קדמון' מתלבשים בעשר ספירות דעשיה, ושם הקליפות מולבש 'אדם קדמון' מולבש את ה'אין סוף', והשגחה והארת 'אין סוף' עד 'נקודת התהום', בנאצלים ונבראים ונוצרים ונעשים, טהורים וטמאים. ע"כ.

[רבינו הקדים בכמה מקומות לשון 'אמונה קבוע' בענין הארת 'אור אין סוף', ראה בשביל ג' (אות א) ובשביל ג' (אותיות א-ב), והוא לשון ספר 'חסד לאברהם' שהקדים לדבריו בענין הארת 'אור אין סוף' שהוא 'אמונה קבועה', וכמו שהבאנו בהערות שם. וכוונת רבינו בהבאת לשונו לבאר לן שהוא 'שורש

ועיקר באמונת ישראל', וכמובאר בדברי רבינו ב'היכל הברכה' (בראשית, עיקר הב', כ"ט ע"ב) וז"ל: שאין סוף ברוך הוא מקיים כל הנמצאים, עיין בספר 'חסד לאברהם' (מעין א נה ב) ותראה כדברינו שזהו עיקר יסוד אמונה. והבן מאוד. ע"כ.

'אמונה' גם ביסודין וקטנות

ועל פי 'הקדמות' אלו בענין הארת 'אור אין סוף' בכל המדרגות ובכל תנועה ותנועה, האריך רבינו לבאר ב'שביל הראשון' ענין ה'אמונה' בהארת 'אור אין סוף' בכל מצב שהאדם נמצא בו, ואפילו בעת יסודין וקטנות וחושך וכו'. ונציין קצת בקצרה: באות ב' ביאר רבינו שעל ידי ה'אמונה' ישמח האדם ביסודין. ובאות ג' ביאר שעל ידי ה'אמונה' ב'השגחה פרטית' יחזור בתשובה גם ב'יסודים קלים'. באות ד' ביאר שעל ידי ה'אמונה' יוכל לאהוב את חבריו גם כשמבוזה אותו. באות ה' ביאר שעל ידי ה'אמונה' יוכל לבטל מחשבות זרות ועצבות. באות ו' ביאר שעל ידי ה'אמונה' יוכל להתחזק שלא להתייאש בעת נפילה וירידה ממדרגתו, ובעת החשכות אשר ב'התחלת העבודה', ובוה יוצא מחושך לאור. באות ז' ביאר כי גם בהשגחה והשמחה קשורים עם ה'אמונה'. באות ט' ביאר שעל ידי ה'אמונה' יוכל להתחזק גם בעת צער ויסודין של 'בעל בחירה'. באות י' ביאר כי גם בעת 'קטנות הגדול' שלא נשאר בו רק מעט חיות, יוכל לחזור למדרגתו על ידי 'אמונה' וצפייה לישועה.

מוסדות קאמרנא בארה"ק

מסניפת פיק בוח

אדמו"ר מליטא

ובכן צדיקים יראו וישימחו וישרים יעלו וחסידים ברנה יגילו

בלב מלא רגש גיל וחדוה, ברינה ובשמחה ובחדות קדש, נשגב מלואה טנא ברכות מאליפות, ברכת מולא טבא וגדיא יאה, קדם ההיכל הרצון, עטרת ראשינו ותפארתנו, רעיא מהימנא, מאור עינינו, מזרח דרכינו

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

לרגל השימחה חשריה במעון הקודש שמחת גישואי נכדו החתן הבחור המופלג בתו"ש הרב ברוך שמעון פרנקל נ"י

בן להרב"ן כ"ק הרה"צ רבי חיים יעקב פרנקל מרימגאב שליט"א עב"ג הכלה

בת הרה"צ רבי אברהם שלום טירער שליט"א בן הרה"צ רבי משה אהרן זעלג טירער שליט"א חתן הרה"צ רבי צבי אברהם לויטנער שליט"א

יהא רעוא שיזכו להקים בית נאמן בישראל, על דרך ישראל סבא רבותינו הקדושים, ויזכה מורינו ורבינו לרוות נחת דקדושה מהם ומכל יוצאי חלציו, בבריות גופא ונהורא מעליא דטין ורענן יחיה, ויזכה במהרה לעוד ושמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה, אמן ואמן.

הנהלת המוסדות

בית מדרש

לחיות ולתפארת

סניף אמריקה

לחברת

מסניף לחברת

סניף רומניה

סניף טורקיה

סניף וינה

אגודת חסידים

מחלקת

הח אגודת רבינו

היחידים

טלפון 02-5833727

פקס 02-5325814